

Zorgen voor gehandicapte gezinsleden

Dit proefschrift doet verslag van een onderzoek naar een specifieke risicogroep, namelijk huishoudens met lichamelijk gehandicapte gezinsleden. Twee probleemstellingen komen aan de orde:

- Hoeveel van deze huishoudens treffen we in ons land aan? De aantalschattingen geven een indicatie van de omvang van de problematiek.

- Wat is de invloed van de gehandicapte gezinsleden op het functioneren van de huishoudvoerenden? Bij hen werden gegevens verzameld over de aard en de zwaarte van de verzorgende taken, mate van (over)belasting, aanwezige hulp van anderen en behoefte aan (meer) hulp.

Het onderzoek bestond uit vraaggesprekken in ruim 2000 meerpersoonshuishoudens. Binnen deze landelijke steekproef werden 16,7% huishoudens met één of meer gehandicapte gezinsleden van 15 jaar of ouder geteld. Ruim 70% van die gezinsleden was in meer of mindere mate hulpbehoevend bij dagelijkse activiteiten als aan- en uitkleden, wassen en verplaatsing. De benodigde hulp werd voor veruit het grootste deel verleend door de huishoudvoerenden in die gezinnen, waardoor vooral degenen met een ernstig gehandicapt gezinslid en de ouderen zwaar werden belast. Slechts een minderheid beschikte over beroepsmatige hulp (gezinsverzorging, wijkverpleging) of over informele hulp (van familie, buurt en vriendenkring).

Uitkomsten van onderzoek geven weinig hoop op een belangrijke uitbreiding van informele hulp; de beschikbaarheid van voldoende beroepsmatige thuishulp - vooral bij huishoudelijk werk en de verzorging van de gehandicapte gezinsleden - blijft noodzakelijk om vroegtijdige opname in intramurale instellingen te voorkomen.

Klaas Gorter, 1988. *Zorgen voor gehandicapte gezinsleden*. Proefschrift, 299 pp., ISBN 90-7083-19-2. Het rapport kan worden be-

steld door f 26,- over te maken naar postgiro 147.17.27 van het NIMAWO, Willem de Zwijgerlaan 66, 2582 ES 's-Gravenhage onder vermelding van "Zorgen voor gehandicapte gezinsleden".

Wie is verantwoordelijk voor de zorg?

In nr. 24 van de NVR-Inforeeks worden Tweede-Kamerleden aan het woord gelaten over vragen als:

Wie is verantwoordelijk voor de zorg voor onze zieken, bejaarden en gehandicapten? Dat deze mensen zorg behoeven, staat buiten kijf. Maar wie moet die hulp betalen en wie moet haar verrichten? Moet de individuele burger zich verzekeren tegen ouderdom en ziekte, mag je een moreel appèl doen op de verantwoordelijkheid van vrouwen en mannen voor hun naasten? Of moet de overheid deze verzorging garanderen?

Het zijn in onze samenleving vooral vrouwen die verantwoordelijk zijn voor de - betaalde en onbetaalde hulp. Omdat er zoveel ontwikkelingen plaatsvinden in de zorgverlening, is het belangrijk dat juist vrouwen hierover meediscussieren en invloed uitoefenen op de besluitvorming. Daarom worden in deze Info bouwstenen aangereikt om discussies - in vrouwenorganisaties - te starten.

Deze brochure is te bestellen bij de Nederlandse Vrouwenraad, Laan van Meerdervoort 30, 2517 AL Den Haag, tel. 070-469304, à f 6,-.

Leidinggeven in de gezinsverzorging

W. F. Deelstra, 1988. *Leidinggeven in de gezinsverzorging*. Prijs f 29,50, 144 pp., ISBN 90-5189-009-5. Lemma bv, Culemborg.

Het boek geeft een beschrijving van de inhoud, de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van leidinggevend, instrumenten voor de leidinggevend, delegatie van bevoegdheden naar helpsters en verzorgsters, indiceren, werken met hulpverleningsplannen en samenwerking met de wijkverpleging. Voor het eerst is op een systematische manier informatie bij elkaar gebracht die de belangrijkste facetten van de functie belicht. Het boek is bedoeld voor oplei-

dingen die toegang geven tot de functie van leidinggevende. Uitgangspunt is de veranderde functie van leidinggeven, een verandering waarbij het accent komt te liggen op het managementkarakter van de functie.

Een chip in de soep

"Een Chip in de Soep" is het verslag van een onderzoek naar de effecten van nieuwe technologieën op huishoudelijke arbeid en op het dagelijks leven van vrouwen, in opdracht van de Vrouwenbond FNV. Het verslag is zowel op literatuuronderzoek als op mondelinge informatie van deskundigen op het terrein van huishoudelijke arbeid en nieuwe technologieën - of onderdelen daarvan - gebaseerd. De effecten van technologische vernieuwingen op huishoudelijke arbeid worden in deze brochure van verschillende kanten belicht. Naast de zichtbare gevolgen van nieuwe technologie in huis, wordt ook de invloed van de moderne informatiemaatschappij op ons dagelijks leven beschreven.

Een uitgave van de Vrouwenbond FNV, Postbus 8456, 1005 AL Amsterdam, tel. 020-5110777.

Voedingswaardeclaims

Kwalitatieve aanduidingen met betrekking tot voedingswaarde, de zogenaamde claims (denk aan "vetarm" of "vitaminerijk"), hebben slechts een geringe invloed op het koopgedrag van consumenten. Om de consument zo te stimuleren dat hij alleen maar de gezonde producten in zijn dagelijkse voedselpakket opneemt, wordt onder meer voedingsvoorlichting gegeven. Een goed voorlichtingsinstrument is voedingswaarde-etikettering, waarvan de consument overigens slechts in geringe mate gebruik maakt. Een andere mogelijkheid vormen de "claims"; tot voor kort niet toegestaan in Nederland, nu onder voorwaarden wel, geregeld in het Voedingswaardeaanduidingenbesluit van maart 1988.

Om na te gaan of de vermelding van voedingswaardeclaims gevolgen heeft voor de keuzes die de consument maakt ten aanzien van voedingsmiddelen, heeft SWOKA een experiment uitgevoerd in een zo realistisch mogelijke winkelsituatie. Uit het onderzoek blijkt dat de vrees dat consumenten zich bij hun aankopen alleen op claims zouden baseren, niet gegrond is. Wel blijkt men in het algemeen positief over voedingswaardeclaims te denken.

Het onderzoeksrapport nr. 58 "Effect van voedingswaardeclaims" is te bestellen bij: SWOKA, Koningin Emmakade 192-195, 2518 JP Den Haag, tel. 070-469225, à f 24,50.

Zicht op licht

Elektriciteitsbesparing staat op dit moment weer volop in de belangstelling. Zo doet minister De Korte in de nota Elektriciteitsbesparing de uitspraak dat hij het elektriciteitsverbruik in zijn totaliteit voor het jaar 2000 met 20% wil terugbrengen.

De resultaten die blijken uit dit onderzoek van SWOKA, Instituut voor consumentenonderzoek, tonen aan dat er in ieder geval valt te besparen op huishoudelijke verlichting. SWOKA heeft in de loop van de jaren veel onderzoek verricht naar het energieverbruik van (grote) huishoudelijke apparaten. Daaruit is gebleken dat de post verlichting vermoedelijk veel groter is dan altijd is verondersteld. Het aandeel verlichting in het totale huishoudelijke elektriciteitsverbruik dat voor 1980 werd geschat op 500-850 kWh per jaar, blijkt nu op basis van dit SWOKA-onderzoek op circa 950 kWh per jaar per huishouden uit te komen. Dit betekent dat door invoering van bijvoorbeeld energiezuinige lampen meer energie bespaard kan worden dan werd verondersteld. Die besparingen gelden zowel voor de individuele consument als voor de elektriciteitsvoorziening. De besparing in de portemonnee van de consument bedraagt 50 tot 60 gulden per jaar indien de helft van de verlichting in een huishouden wordt geleverd door zuinige lampen. Op de elektriciteitsproductie kan 190 miljoen gulden worden bespaard, onder andere doordat een kleine elektriciteitscentrale van 225 MW overbodig wordt.

Het rapport nr. 59 "Zicht op licht" is te bestellen bij: SWOKA, Koningin Emmakade 192-195, 2518 JP, Den Haag, tel. 070-469225.